

Başvuru Numarası : 2024/2160
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.12.2024/54
Karar Numarası : 2024/1293
Başvuran : M.A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın Elmalı Açık Ceza İnfaz Kurumunda tutulan abisinin Dikey Geçiş Sınavı (DGS) neticesinde Siirt Üniversitesi Ziraat Fakültesine yerleştiği ancak Siirt ilinde durumuna uygun ceza infaz kurumu olmadığı gerekçesiyle naklinin yapılmadığı ve bu nedenle abisinin eğitimine devam edemediği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; başvuruyu Elmalı Açık Ceza İnfaz Kurumunda tutulan abisi Y.A. adına yaptığını, abisinin DGS’de aldığı puanla tutulduğu Kurumun verdiği listeyi esas alarak Kurumun görevlendirdiği gözetmen eşliğinde tercih yaptığını ve bu çerçevede Siirt Üniversitesi Ziraat Fakültesine yerleştiğini, Üniversite’ye kaydını yaptırdığını ve eğitimine devam edebilmek için Siirt iline nakledilmeyi beklerken Siirt ilinde açık ceza infaz kurumu bulunmadığı bilgisinin verildiğini, Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde ve Kurumun vermiş olduğu listede söz konusu ceza infaz kurumunun faaliyette olduğunun görüldüğünü, Bakanlığın ve Elmalı Açık Ceza İnfaz Kurumunun yanlış yönlendirmesi nedeniyle abisinin eğitimine devam edemediğini iddia etmekte ve destek talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

4. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri

şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır; ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ...”

5. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(8) 9'uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması” başlıklı 37'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.”

7. Mezkûr Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir. (...)”

8. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak

ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Başvuru, başvuranın abisinin DGS sonucuna göre tutulduğu Kurumun verdiği listeyi esas alarak yine Kurumun görevlendirmiş olduğu gözetmen eşliğinde tercih yaptığı, neticede Siirt Üniversitesi Ziraat Fakültesine yerleştiği ve eğitimine başlayabilmek için Siirt iline naklinin sağlanmasını beklerken Siirt ilinde durumuna uygun ceza infaz kurumu bulunmadığının söylendiği, bununla birlikte Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde ve Kurumun vermiş olduğu listede Siirt Açık Ceza İnfaz Kurumunun faaliyette olduğunun görüldüğü ve yanlış yönlendirme sonucunda Elmalı Açık Ceza İnfaz Kurumunda tutulan abisinin Siirt iline naklinin yapılmaması nedeniyle eğitimine devam edemediği iddiasına ilişkindir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, Kuruma bireysel başvuruda bulunma hakkının ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait olduğu düzenlenmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 37'nci maddesinde ise başvuruların kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabileceği, kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesi sunulmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Başvuranın, abisinin mağduriyetine ilişkin iddia ve taleplerini içeren başvurusunda ise temsile veya vekaletle dair herhangi bir belge sunmadığı görülmüştür.

13. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün “*Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler*” konulu ve 5/6/2015 tarihli 167 No.lu Genelgesi'nin “*Eğitim ve Öğretim Nedeniyle Nakil*” başlıklı 19'uncu maddesine göre “(1) Hükümlüler, eğitim ve öğretim nedeniyle; a) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri, b) Eğitimini sürdürdüğüne dair eğitim kurumundan belge ibraz etmeleri, c) Talep edilen kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması, d) Tutuklulara tahsis edilmiş olmaması, e) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması, f) Almış oldukları disiplin cezaları, cezanın türü ve ceza almalarına neden olan eylemin niteliği, suç vasıfları itibariyle, talep ettikleri ceza infaz kurumunda güvenlik riski oluşturmamaları koşuluyla süreli veya daimi olarak Bakanlıkça başka bir ceza infaz kurumuna nakledilebilecektir. (...)”

14. Başvuru, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilememektedir.

15. Başvuranın dilekçesinde yer alan iddiaları ve talebi, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesine göre ehliyet kriterini taşımayan ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

27/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye